

[Steincke.]

kapitalistiske System og Udviklingen i denne Retning, eller skal han være frisindet og radikal — det plejer at være det samme, i Aviserne — og altsaa sige, at man bedst undergraver den umoralske Ophobning af Kapital i visse Slægter ved at stille enhver Arvelader frit og afskaffe enhver Form for Tvangsarv, eller skal han kombinere begge Synspunkter? Efter min Mening er det sidste Standpunkt det naturligste, som Forholdene i det hele er, og det bliver da Socialdemokratiets Opgave som Mindretal ved Behandlingen af et Lovforslag som dette at medvirke som ellers ved enhver Reform, men samtidig — under Hensyn til de raadende politiske Magtforhold — at søge at undgaa Forslag, der fører Udviklingen tilbage i Stedet for frem, altsaa særlig at undgaa en Udvidelse af Arveretten eller demoraliserende Former for denne.

Naar jeg ud fra disse mere principielle og abstrakte Betragtninger ser paa det foreliggende Lovforslag, maa jeg straks complimentere Kommissionen for dens saavel juridiske som tekniske Kulegravning af hele dette Lovomraade. Der findes næppe et eneste Argument for eller imod, som ikke er anført i Kommissionsudkastet, men samtidig er dette yderst konservativt i sin Grundopfattelse. Og dog er Kommissionen paa visse Omraader ligefrem radikal, naar man sammenligner Udkastet med den højtærede Justitsministers Forslag, dette Forslag, der, som jeg senere skal paavise, ligefrem faar Kulderystelser ved den blotte Tanke om Fremskridt, i hvert Fald Fremskridt, der ikke er af rent teknisk eller administrativ Karakter, men maa siges at være af social eller social-politisk Karakter.

Kommissionens Udgangspunkt kunde ganske vist synes uomtvistelig socialt, idet den definerer Arverettens Opgave som den at bestemme, hvem de efterladte Formuegoder skal tilfalde, naar Ejerne er døde, og her tilføjer, at Ordningen bør være saaledes, at Goderne fremdeles kommer til Nytte i samme Omfang som hidtil. Herved er dog ikke tænkt paa samfundsmæssig Nytte, idet det skarpt pointeres og nøjere udvikles, at den private Arveret fyldstgør samme Formaal som og er et nødvendigt Supplement til den private Ejendomsret. Rent logisk maa man altsaa slutte saaledes, at hvis Goderne hidtil ikke samfundsmæssigt har været til nogen Nytte gennem den private Ejendomsret, saa bør man ogsaa passe paa, at Arveretten har samme Formaal, og hermed stemmer ogsaa Kommissionens stærke og den højtærede Justitsministers endnu stærkere

Fastholdelse af Arverettens Betydning for Slægten og Slægtsfølelsen. Kommissionen siger i Bemærkningerne til Udkastet Side 28:

„Man kan ganske vist nok tænke sig den private Arveret afskaffet og Ejendomsretten bibeholdt, men det er klart, at en saadan Tilstand hurtigt vilde føre til, at kun en uvæsentlig Del af Samfundets Goder var paa private Hænder, saaledes at Ejendomsretten vilde miste det allermeste af den Betydning, den i Øjeblikket har i alle civiliserede Samfund. Arveretten er altsaa nødvendig, for at Ejendomsretten kan bestaa, uanset at Ejerne dør. Uden Arveretten vilde Ejendomsretten blive uden virkeligt Indhold og vilde, som det er sagt, blive efterladt som en Torso.“

Det kan jo ikke være mere konservativt! Alligevel er Kommissionen klar over, at Slægtens Betydning i Forhold til tidligere Tider er vejet til Fordel for Familiens Betydning, der for øvrigt for Tiden ogsaa synes stærkt vigende. Den større Betydning, man efterhaanden har tillagt Familien fremfor Slægten, har jo for øvrigt gennem lange Tider vist sig ogsaa i Lovgivningen gennem forbedret Arveret for Ægtefællen, gennem Reglerne om uskiftet Bo, gennem Testamentsreglerne, Lovgivningen om Len, Stamhuse og Fideikommisgodser o. s. v. Denne Kommissionens Opfattelse fører for det første til, at Kommissionen foreslaar at indskrænke den hidtidige Arveret for Slægten. Efter Forordningen af 1845, altsaa efter gældende Ret, er der 5 lovbestemte Arveklasser, 1) Arveladerens eget Afkom, 2) hans Forældre og disses Afkom, 3) Bedsteforældrene o. s. v. helt op til Tipoldeforældrene og deres Afkom, Regler, der jo hørte hjemme i en Tid, hvor man næppe nok kendte Flytning til Byerne, endsige Udvandring. Jeg synes, man maa give Kommissionen Ret i, at en saadan Forlængelse af den legale Arveret slet ikke staar i noget rimeligt Forhold til Slægtens Betydning for Samfundet i vore Dage eller til Slægtens Betydning for den enkelte i Nutiden. Hvem kender sine Fætre og Kusiner, endsige deres Børn og Børnebørn, i vore Dage? Man maa, synes jeg, give Kommissionen Ret i, at der ikke er nogen Grund til i hvert Fald at gaa videre end dennes Forslag, der kun omfatter 3 Arveklasser, Arveladerens Livsarvinger, altsaa Afkommet, Næstarvingerne, det vil sige hans Forældre og disses Afkom, samt af de saakaldte Fjernarvinger kun Bedsteforældre og deres Børn, men ikke disses Afkom, og jeg kan i hvert Fald kun beklage, at den højtærede Justitsminister i sit Forslags §§ 3 og 4 ikke